

Telegraful Român.

Apare Marția, Joia și Sâmbăta.

ABONAMENTUL:

Pentru Sibiiu pe an 14 cor., 6 luni 7 cor., 3 luni 3 cor. 50 fil.
Pentru monarhie pe an 16 cor., 6 luni 8 cor., 3 luni 4 cor.
Pentru străinătate pe an 24 cor., 6 luni 12 cor., 3 luni 6 cor.

Abonamentele și inserțiunile

să se adreseze Administrației tipogr. arhid., Sibiiu, str. Măcelarilor 45.

Correspondențele

să se adreseze Redacției »Telegrafului Român«, str. Măcelarilor Nr. 45.
Scrisori nefrancate se refuză. — Articoli nepublicați nu se înapoiază.

INSERȚIUNILE:

Pentru odată 14 fil., — de douăori 24 fil., — de trei ori 30 fil.,
rândul cu litere garmond.

Constituția noastră bisericească

în timpurile resboinice ce le petrecem.

De Ioan de Preda.

II.

Punându-ne deci întrebarea: ce oprește sau poate opri pe organele și corporațiunile noastre bisericești ca să funcționeze și după expirarea periodului pentru care fusesse alese? Răspunsul după mine este: *nimic*, — absolut nimic. Pentru că organele statului nu le vor opri în funcțiunea lor, mai ales atunci, când statul însuși este acela, care le face primenirea imposibilă. Organele noastre superioare bisericești, lucru natural, că încă nu vor opri pe cele inferioare, ca să-și continue activitatea și după expirarea timpului pentru care fusesse alese. Și astfel toate organele noastre bisericești, și anume, nu numai cele executive, pe cari singure dl Dr. Ioan Lupaș le are în vedere, ci și cele legiuitoare și reprezentative: sinoadele și congresul, își vor continua munca în sfera lor de activitate, până atunci, când vor urma timpuri mai bune și va fi posibilă primenirea sau restaurarea lor, în înțelesul legilor bisericești în vigoare.

Și ca să nu fim rău înțeles, sau să se creadă, că așa fi trecut cu vederea, că tocmai organele noastre legiuitoare și reprezentative, sinoadele și congresul, sunt oprite în funcționarea lor, în aceste timpuri critice, observă îndată, că eu nici pe aceste organe bisericești nu le privesc ca *scoase* din sfera lor de activitate, în urma expirării timpului pentru care fusesse alese, sau în urma suspendării activității lor pe timpul războiului, ci le privesc ca și mai departe și până la nouă alegeri existente, numai suspendate în mod trecător în activitatea lor.

De aceea, când s'ar ivi necesitatea reprezentării urgente a bisericei noastre, în oare-cari afaceri de o osebă însemnată, sinoadele actuale și congresul actual ar avea să se întrunească în sesiuni extraordinare și să-și dea votul lor în numele bisericei. Pentru că până la alegerea altor sinoade și congrese nouă, nime altul nu este chemat și în drept să reprezinte în mod legal și constituțional biserica. Și pentru că biserica, fiind organism viu și având atâtea chemări și datorințe, — ca și statul, nici un moment nu poate sta fără reprezentanță și fără organe de executivă.

Organelor statului, create prin alegere, încă le-a fost expirat timpul pentru care fusesse alese. Dar pentru aceea nici unuia nu i-a plesnit prin minte, ca să se privească eșit din funcțiune și să-și

sisteze activitatea sa, ci toate bine au continuat cu activitatea lor, ca și în restimpul pentru care fusesse alese, fără ca se aștepte, ca mai întâi să fie confirmate și pentru mai departe în activitatea lor.

Precum organele statului deci, așa și ale noastre bisericești, au să-și continue, *chiar și fără autorizație specială* — activitatea lor. Iar dacă, mai ales pentru o procedere egală, totuș s'ar recere o dispoziție în astă privință, consistoriul nostru mitropolitan, care este autoritatea executivă supremă pentru întreaga noastră biserică din mitropolie, și care în vremuri grele are să înlocuiască și pe congres, — poate să ia dispoziția aceea, deplin convins, că prin trînsa îndeplinește numai postulatul legilor noastre bisericești și confirmă numai practica ce și până aci s'a observat.

Căci timpul de 3 ani, pentru care de regulă se aleg organele și corporațiunile noastre bisericești, nu este un termen *preclusiv*, cu a cărui expirare să expire *eo ipso* și valoarea alegerii făcute și a oficiului oferit prin ea. De altă parte au obvenit și până acum cazuri destule, unde sinoade parohiale sau protopresbiterale nu s'au ținut la timp, pentru ca să îndeplinească restaurarea organelor executive, — a comitetului parohial, sau protopresbiteral, ori a epitropiilor — sau unde alegerile îndeplinite au fost atăcate prin recurs, sau chiar și nimicite în urma recursului — și până la intrarea în funcțiune a organelor de nou alese biserica n'a rămas fără reprezentanță și fără organ al său, ci organele bisericești de mai înainte și-au continuat funcționarea lor, fără respect la aceea, că a fost trecut timpul pentru care fusesse alese.

Dar nu numai la forurile inferioare s'a întâmplat astfel, ci avem dovezi destule, că și la cele mai înalte foruri bisericești s'au procedat la fel.

Astfel la anul 1877 când ministrul de culte și instrucțiune n'a luat la cunoștință convocarea congresului pentru acel an și congresul astfel nu s'a putut ține, și prin urmare n'a putut alege un nou consistor mitropolitan pentru periodul de 3 ani ce avea să urmeze, consistorul de până aci nu s'a privit ca eșit din activitate pentru expirarea timpului pe care fusesse ales, ci și-a continuat activitatea sa până la 1/13 Octomvrie 1878, când apoi s'a întrunit congresul și a ales consistorul din nou.

Congresul convocat pe 1 Octomvrie 1880 încă nu s'a ținut, — dar pentru aceea consistorul mitropolitan de până aci, nu numai că nu și-a sistat activitatea sa, ci din contră, în 20 August 1881 s'a întrunit în ședința și a hotărât în-

suș, ca să se convoace congresul pe ziua de 1/13 Octomvrie 1881, care congres apoi s'a și convocat și întrunit și și-a ales consistorul său pentru noul period ce avea să urmeze.

Congresul ordinar din 1884 încă a fost oprit, din cauză, că timpul ținerii lui coincidea cu serbarea aniversării de 100 ani dela revoluțiunea lui Horea și Cloșca. Și congresul dela 1885 încă nu s'a putut întruni, din pricina „*impresurării șgomotoase*“. Dar pentru aceea consistorul mitropolitan totuș s'a întrunit și după aceea și a dat expresiune părerii sale de rău pentru nedreptele suspiciuni, aruncate fără temei asupra organelor bisericei noastre.

Proximal congres s'a întrunit apoi la terminul extraordinar, 8/20 Iunie 1886. Până atunci însă consistorul mitropolitan a stat la postul său și și-a îndeplinit cu scumpătate chemarea ce i-o impun legile noastre bisericești.

Congresul din 1894 încă a fost oprit, din motive politice. Dar pentru aceea consistorul mitropolitan totuș s'a întrunit și exprimându-și regretele sale pentru neținerea congresului la timpul legal de 1/13 Octomvrie 1894, a deșit însuși ținerea congresului la terminul extraordinar de 7/19 Mai 1895, când apoi s'a și ținut. Iar consistorul mitropolitan și-a continuat și acum neconturbat activitatea sa, până la alegerile nouă din 1895.

Consistorul nostru mitropolitan actual, negreșit că încă de aceleași vederi, — că adevăratele noastre organe bisericești nu-și pierd îndreptățirea la activitatea lor în urma expirării terminului de 3 ani pentru care fusesse alese, — a fost călăuzit atunci, când după cum ne spune dl Dr. Ioan Lupaș în ședința sa din August curent s'a aflat îndemnat să nu facă dispoziții pen'ru nouă alegeri pentru congres.

Ce nevoe există deci azi, ca să se altereze legea existentă și să se schimbe dispozițiile § lor 18, 40, 88 și 150 din Statutul organic? Evident că nici una.

Eu nu voiu să tractez aici chestiunea: dacă e mai bine sau nu, ca primenirile organelor noastre bisericești să se facă la 3, sau la 6 ani. Pentru că asta nu este întrebare arzătoare, și tocmai acum nu este timpul potrivit, ca să ne ocupăm cu ea.

Dar trebuie să combat modalitatea propusă de dnul Dr. Ioan Lupaș, spre a se schimba periodul de trei ani provăzut în Statutul organic într'unul de șasă ani.

Crede dl Dr. Ioan Lupaș serios, că consistoarele parohiale ar fi chemate și în drept să decrețeze ele, din propria lor autoritate, ca ciclul anilor 1912—1914, pentru

care s'au fost făcut alegerile din urmă, — să fie transformat într'un ciclu de 6 ani: 1912—1917?

Cazul analog, pe care dl Dr. Ioan Lupaș voește să-l afle în prelungirea mandatului pentru funcționării dela comitat, nu e analog de fel. Pentru că la comitate nu se *prelungeste* ciclul de alegeri, ci se *amână* alegerile până la sosirea timpurilor mai liniștite. De altă parte la stat și amânarea aceasta o face legislațiunea, nu organe executive inferioare.

Dar apoi dl Dr. Ioan Lupaș în cele din urmă nu rămâne nici consecvent, când de o parte ciclul de 3 ani provăzut în §-ii 18, 40, 88 și 150 din Statutul organic voește să-l schimbe într'unul de 6 ani, — cu toate acestea însă totuș voește să satisfacă dispozițiilor din §-ii de mai sus printr'un conclud special al sinoadelor ordinare, întruninde în înțelesul §-lui 12 din Statutul organic, de cuprinsul: că își dau învoirea, ca membrii comitetului și deputații sinodali aleși la 1912 să fie considerați ca *realeși* încă pe anii 1915, 1916 și 1917.

Crede dl Dr. Ioan Lupaș, că întrunirea sinoadelor parohiale n'ar întâmpina greutăți? Eu încă zic, că cel puțin ar trebui să nu întâmpine. Dar apoi cum stăm cu colegiile de alegere preoțești și cu cele de scrutinare?

Iar de altă parte, pentru ce votanții aceia, cari prin votul lor pe cei de mai înainte aleși, i-ar declara de *realeși*, — n'ar putea tot așa de bine să-i *aleagă din nou*, — când într'adevăr ar fi necesitate, cum însă nu este!

În atențiunea învățătorilor.

Dl ministrul de culte și instrucțiune publică a emis un ordin sub Nr 5208 relativ la acei funcționari publici născuți între anii 1878—1890, găsiți la timpul sau n'apți pentru armată ori dimiși prin supravizitație, cari au fost obligați să se prezinte acum la nouile asentări în calitate de glotași. În acest ordin dl ministrul spune, că aceia dintre funcționarii publici, cari la nouile asentări au fost găsiți apți pentru serviciul militar, pot fi scutiți de a intra în armată, dacă se constată din partea autorității competente, că sunt indispensabili în oficiul pe care-l ocupă.

După ce și învățătorii noștri sunt funcționari publici, ordinul amintit îi privește și pe ei. În consecință, atragem atențiunea acelor învățători, cari au fost asentăți acum să și înainteze petițiile de scutire direct la Consistorul arhidicc zan, în cel mai scurt termen posibil. În petiție se vor indica motivele, cari dovedesc indispensabilitatea învățătorului. La petiție se vor aceluș: 1. Biletul de justificare (Népfőkelsi igazolvány lap) și 2. Proiectul de scutire (Fölmentési javaslat) în 2 exem-

plare. Formulare pentru acestea din urmă se găsesc la comitate, eventual la preturi și primăriile comunale.

Consistorul va transpune cererile cumulativ de dreptul dlui ministru de culte și instrucție publică, la a cărui propunere va decide în merit dl ministru de honvezi.

După ce din arhidieceza ortodoxă a Sibiuului sunt peste 350 învățători pe câmpul de luptă, va să zică aproape jumătate din numărul total al lor, este evident, că cei rămași acasă sunt indispensabili pentru prevederea instrucției primare. Și noi avem convingerea, că dl ministru, fiind seamă de jertfa de sânge ce o aduce școala românească pe câmpurile Galiției și ale Serbiei, precum și de interesele mari ale educației populare, va lăsa în posturile lor pe acei învățători, cari la asentarile din urmă au fost găsiți apti pentru armată.

Ținem să accentuăm îndeosebi, că întru cât cererile de scutire n'ar putea fi rezolvite de dl ministru până la data intrării în serviciu militar activ, numiții învățători să consideră deocamdată dispensați de armată și rămân în funcțiunea lor civilă până la rezolvirea cererilor.

Dr. I. Mateiu.

Inclinări detestabile.

(b.) Compatrioții noștri Sași, pe lângă multele lor calități respectabile, fără îndoială au și unele inclinări, pe cari nu le putem numi altfel decât detestabile. Una dintre acestea este și inclinarea spre bănuială, un affect, care îl poate produce, sau numai lipsa unei raționări critice, sau apoi o conștiință ce nu se simte liberă de ori ce nevinovăție.

Nu știm, cărui motiv se asumăm problematica plăcere, pe care o observăm din timp în timp printre rândurile scrisurilor de regulă ținute în ton absolut corect și redactate cu prudență și circumspecție, ale foilor săsești de a strecura picături de bănuială asupra loialității și patriotismului Românilor din Ungaria. Li respectăm mai mult pe Sași, decât să-i ținem capabili, că s'au gândit vreodată a aplica față de noi, cu toate contrarietățile ce există între ei și noi, principiul «calumniare audacter»...

Nu, de așa ceva nu-i ținem capabili, dat fiind, că sentimentul lor moral, cultivat prin o seculară cultură, este imposibil să mai alunece pe asemenea povârniș. Abarații, pe cari și ei le-au condamnat și le condamnează de câte-ori au fost descoperite ca săvârșite prin oameni de influență de ai lor, nu pot confirma o asemenea presumpțiune. Așa de pildă faimosul memorandum secret al deputa-

tului Eitel, înaintat guvernului, sau bănuiala aruncată nouă în pripă mare de un alt deputat sas, când cu atentatul dela Dobrițin, și alte gentilețe, mai mult sau mai puțin grave, aruncate nouă la ocazii binevenite, deși ne-au atins natural foarte neplăcut, nu ni-au putut sdruccina încrederea în spiritul încă necorupt al conducătorilor politici de seamă ai Sașilor. Cu atât mai puțin acum, când organul local oficios al deputaților Sași a reprodus în numărul său din 10 c. scrisele foii bucureștene «Dreptatea» (de acum o lună și jumătate) despre niște grozăvii întâmplare la Brașov față de Români din partea Ungurilor, grozăvii, cari chiar prin felul cum sunt predate se desmint deja de sine, tendența lor fiind prea evidentă.

Tuturor astorfel de minciuni de bălcu, de cari se vor fi tipărit încă multe prin foile obscure din București decând bantue războiul, nu li s'a dat însă nici o atenție din partea organelor în drept a reprezentării intereselor monarhiei noastre în România, ci ele au fost total ignorate. Unde organele austro-ungare au ținut de necesar a interveni pentru liniștirea publicului, s'a văzut cum nu a întârziat nici decum a o face. De pildă veștile îngrozitoare răspândite de presa rusofilă din România despre pretinse atrocități sevărșite în Bucovina în contra Românilor, după alungarea Rușilor din Cernăuți, au fost desmintite imediat pe cale oficială printr'un comunicat subscris de însuși generalul Hoffer.

Prin urmare, nu noi, foile românești, suntem chimate a ne amesteca în lucruri, cari astăzi aparțin cenzurii militare de presă, și biroului de presă din Budapesta, unde se primesc și se cetesc toate gazetele din România. Atitudinea foilor românești este cea mai corectă astăzi, și respingem categoric ori ce bănuială, fie și mascată, în privința dubietății asupra loialității scrisului și redactării presei române din Ardeal și Ungaria.

Mai întâi și întâi foi din România, după cum ne-am plâns de atâteaori, nu s'osesc aici, decât foarte puține și foarte neregulate, fiindcă sunt oprite de cenzura actuală. Dacă cenzura centrală din Budapesta găsește de bine a nu le lăsa se vie în circulație, atunci noi ne-am face direct culpabili de transgresiune, dacă eventual am reproduce ceva din foile din România, cari pot sosi la noi numai prin contrabandă, pe cale clandestină. Ce rost a putut găsi deci «Kronstädter Zeitung» și »S. D. Tageblatt» se reproducă în așa fel articolul din «Dreptatea», care foaie și redacția organului săseșc din Brașov a putut-o primi numai pe sub mână (dovadă

că e un număr foarte vechiu), nu înțelegem. Ci ne întrebăm: «Cui prost?»...

Reproșul ce'l aruncă foaia din Brașov presei române din Ungaria, că nu desminte, adică nu reproduce mai întâi, ca se poată desmînți minciunile din București, — este deci neavenit. Mai curând s'ar reveni un reproș din partea cenzurii noastre de presă foilor săsești, cari reproduc asemenea produse de ațitare a fantaziei pentru naivii cetitori, cari, tocmai în urma desmînțirii date, cum am spus și în numărul trecut, vor fi ispitiți să creadă, că totuși trebuie se fie și ceva adevăr la mijloc, căci doară nu e fum fără foc, după cum spune proverbul. De ce să se dea deci anză creierilor și de altcum destul de înfierbântați ca să se frământă cu astfel de idei, din care frământare ies apoi grozăviile cu mult mai mari, decum au fost ele comunicate și desmînțite... Da, de ce? De ce?

În jurul Ardealului. O polemie interesantă decurge între contele Iuliu Andrassy și domnul Teke Ionescu, șeful partidului conservator-democrat din România. Aflăm adică din «Neue Freie Presse» (ceci foile din România nu ne vin), că dl conte Andrassy răspunde aici la un articol din «La Roumanie» din București, foaia dlui Teke Ionescu, combatând părerea acestuia ce le-ar fi permis în acest articol referitor la soarta Ardealului, reclamat de dl Ionescu pe seama României. — După părerea dlui Teke Ionescu, scrie dl Andrassy, — noi nu am avea nici un drept asupra Transilvaniei și asupra părților țării, a căror populație este în majoritate românească. Aceste teritorii, după părerea dlui Ionescu, ar trebui să revie României, care nu poate renunța la ele fără a-și păgubi ființa ei națională... Este ciudată cererea, ca noi să renunțăm la o posesiune, pe baza dreptului absolut a principiului de naționalitate, la o posesiune, care este chiar condiția principală a existenței noastre. Căci Transilvania este zidul de scut al șesului unguresc. Dacă perdem Ardealul, Ungaria a încetat să mai existe. De aceea, cu tot principiul național ce-l invoacă dl Ionescu, să ne dea voie să păstrăm și să ne apărăm Ardealul, care în fața lui Dumnezeu și a oamenilor este al nostru.

Războiul.

Ultimul comunicat oficios despre situația de pe câmpul de războiu ne spune, că în Carpați operațiunile decurg conform planului. Resistența inamicului a fost învinsă pretutindenea în comitatul Sáros și Zemplén. Toate localitățile ocupate de Ruși au fost recucerite. Poate prin păduri dacă vor mai fi trupe răslețe rusești. Mai sunt încă trupe rusești în Maramurș și Ung., dar trupe neînsemnate, pe cari ușor le vor putea isgoni trupele noastre.

În Galiția decurge de multe zile o luptă înverșunată, care încă nu e decisă. Atacurile Rușilor au fost toate respinse de trupele noastre. Rușii au avut perdederi mari. Mulți dintre ei au ajuns în captivitate la noi. În Polonia rusă a fost liniște în zilele din urmă. Dușmanul pe semne vrea să se reculegă, fiindcă în luptele dela Lodz, oraș însemnat, cucerit de Nemți, a avut perdederi foarte mari.

Fortăreața Przemysl e numai înconjurată de Ruși, dar nu e atacată. Ceice o apără stau de altcum gata pentru a răspunde la orice atac, cu aceeași bravură ca în rândul trecut, când Rușii au plătit asaltul asupra ei cu 40.000 de morți.

În Sărbia noua grupare, ordonată din motive strategice, se face conform planului și fără a fi conturbată de dușman. Din Franța vin știri despre înaintarea trupelor germane pe mai multe locuri, iar Turcii au respins atacurile rusești pe la Gonia, luând dela Ruși două tunuri. Și pe alte locuri au respins Turcii atacurile Rușilor.

Perdere mare au avut Germanii pe apă. Cinci vase mari germane au fost luate la goană pe mare din partea marinei engleze, și trei din ele au fost în câteva ore scufundate, al patrulea nimicit ceva mai târziu, și numai unul singur a putut scăpa, dar e urmărit și acesta de vasele engleze, cari sunt 38 la număr. Puțini dintre marinarii vaselor scufundate germane au putut fi salvați.

Comemorarea regelui Carol în parlamentul italian.

Săptămâna trecută, într'o ședință a senatului italian, ministrul de externe al Italiei Sonnino, a comemorat pe Regele Carol al României în terminii următori:

„Nu este cu putință a se rezuma în câteva cuvinte opera desfășurată de răposatul suveran în decursul unei domii lungi și prospere. Mă mărginesc deci a aminti, că regele Carol, printr'o politică inspirată de concepțiunea exactă a intereselor reale ale țării, a dus la un înalt grad de dezvoltare prosperitatea unui stat, pe care luptele seculare îl redusese la niște condițiuni triste, și care în momentul decisiv al existenței i-a incredintat destinele sale. Toată lumea civilizată s'a asociat la gravul doliu al poporului român și cu deosebire Italia, care este legată cu România prin legături de tradițiuni comune și printr'o amicitie cordială...» (Vii aprobări generale).

Președintele senatului Manfredi face următoarele enunțuri: «Simțămteile senatului față de memoria regelui Carol sunt egale cu acelea exprimate de ministrul de externe, în numele guvernului. Marele regret pentru defunctul suveran, virtuos și savant, este meritat, admirățiunea pentru viața sa este dreaptă. El a avut tronul printr'un plebiscit, el depusese jurământul de a apăra legile și drepturile României și fu

FOIȘOARĂ.

Cucerirea polului de sud.

De Mateiu Voileanu.

(Urmare).

Timpul era frumos. În 7 Decembrie trec peste recordul ajuns de Shackleton. Intocmai după cum au calculat, la 13 Decembrie 1911 ajung la punctul, care după credința lor era polul. Aici au ridicat stindardul norvegian.

Cu un lucru erau în clar, nu puteau cu precizie ști, că acest punct este polul, deoarece aveau numai calculațiuni provisorii. S'au oprit deci la acel loc o zi întreagă spre a face socoteli precise, și ajung la rezultatul că până la pol mai au să facă încă 10 km.

Când au ajuns la punctul adevărat al polului, au scos stindardul național, l-au desfășurat, l-au falfăit în vânt, și teritoriul l-au luat în stăpânire în numele regelui din Norvegia. Și-au așezat cortul și 24 de ore au făcut observații. Ca să fie și mai siguri, în 4 direcțiuni dela pol au mers încă fiecare câte 12 km. Spre a face observațiuni fără întrerupere s'au perdonat câte 2, până au durmit unii, au veghiat ceilalți 2 și viceversa.

Combinația tuturor observațiilor a fost, că tot nu au dat de punctul cel adevărat; cu instrumentele, cari le-au stat la dispo-

sițiune însă n'au putut face mai mult. După ce au sosit acasă în Cristiania, pe baza măsurărilor s'au făcut socoteli speciale și s'a constatat, că 2 km. s'au abătut dela punctul cel adevărat. Aceasta însă puțin împoartă. Ajunge să fie constatat, că au văzut cu ochii, și au stat cu picioarele pe pol, și cu aceasta misiunea lor s'a împlinit.

Pe locul stabilit ca pol sudic, a așezat Amundsen un cort mic, pe care l-a avut cu sine pentru cazul, dacă unii dintre oamenii lui ar fi trebuit să se reîntoarcă, înainte de a fi ajuns la pol. Cortul acesta l-au lăsat la pol, l-au întărit cu bobovani din nea, în el au lăsat scrisoare pentru căpitanul Scott, despre care au presupus că va ajunge înaintea altora la acel loc, apoi o scrisoare către regele Norvegiei, în care se roagă, ca să o ducă cel ce va ajunge la pol.

După toate acestea au luat drumul spre nord, care relativ a fost destul de norocos. În magazinele așezate au aflat proviant suficient. De data asta nu le-a făcut nici ghețarul Dracului greutatei mai mari, cunoștea locurile și era cobarșă, apoi puteau lua precauțiuni trebuincioase. Fiind timpul clar, puteau observa bine muntii, pe cari la suis din cauza negreii nu i-au putut vedea. Cu mare greutate au aflat locul unde au măcelărit cei 25 câni, dară totuși l-au aflat, și au avut și câinii o zi bună. Ajunși la locul acesta, s'a stricat

timpul frumos, de aceea au plecat în grabă. Au dat și peste depoul cel mare la granița uscatului, și-au luat vestimentele mai grele, și au mai lăsat și pentru alți eventuali călători pe aceste locuri. Pe gheața drumul a fost fără accidente, și nu peste mult ajung în cartierul de iarnă în colonia Fram. Aceasta s'a întâmplat în 25 Ianuarie, la 99 zile dela plecare. În aceste 99 de zile au parcurs 2700 de k.ometri.

În 5 zile au pus lucrurile pe corabie, care sosise numai cu câteva zile mai înainte, și au zis rămas bun regiunilor antarctice.

Grupa a doua Pestrud și Iohansen a plecat cu sâni spre a cerceta țara Eduard VII. Pestrud este un locotenent din armata norvegiană, Iohansen este un călător probat al regiunilor polare. El a fost acel Iohansen, care a părăsit în nord corabia Fram în renumita călătorie nordică a lui Nansen, și cu acesta a dat spre nord, până la 85° 24', apoi s'au reîntors în insula Francis Iosif în 1892.

Pentru cercetarea țării Eduard VII a întreprins Scott expediția cunoscută de noi cu Terra Nova, dar u'a putut descăleca din cauza refuzului de apă. Spre a nu rămânea neunoscută aceste locuri, Amundsen a trimis pentru cercetarea lor pe locotenentul Pestrud și Iohansen.

Pestrud a căutat să descopere teritoriul spre sud-vest dela țara Eduard II, n'a aflat însă decât gheață. A luat apoi di-

recțiunea spre Eduard VII, unde pășeste pe pământ uscat. Se adevărește deci descoperirea lui Scott după pământ uscat. Vârful muntelui l-a numit după numele căpitanului engles muntele Scott.

De aici a luat unele pietre, și mușchi, ca dovadă, că a dat de pământ. O furtună i-a silit să se întoarcă la cort, unde a trebuit să zăbovească 3 zile, până s'a mai domolit viscolul. Fiind alimentele spre sfârșit, s'au întrerupt cercetările interesante din locurile munte. Au făcut însă fotografii acestui munte.

Înainte de plecare au ureat încă odată muntele și au privit panorama minunată. S'au reîntors apoi la cartierul de iarnă, unde s'osește nu peste mult și expediția dela pol.

Corabia.

După ce s'a făcut descărcarea, și înainte de a trece toamna antarctică, în 16 Februarie a plecat corabia, lăsând în părțile sudice pe cei 8, cari aveau misiunea, să petreacă noaptea lungă polară la locuștele din gheață, și cu reîntoarcerea primăverii să ia drumul spre pol. După 62 de zile corabia ajunge în Buenos Aires, spre a-și împlini misiunea cu cercetările oceanografice. Conducătorul a fost căpitanul Nilsen, căruia Amundsen i-a dat următoarele directive:

1. Să ia direcțiunea Buenos-Aires; ajuns acolo, să facă reparaturile necesare

credincios jurământului său. Fiind soldat viteaz, om politic îndrăgnet, a liberat statul său de vasalitatea otomană și i-a asigurat independența, a ridicat principatul la rangul de regat, a făcut coroana sa din oțelul tunurilor turcești luate la Plevna, a dat românilor civilizațiune, progres și prosperitate a păcii. Condolentele senatului italian au fost deja adresate senatului român. Am împărțit cu devotament doliul augustei femei, care a fost inspiratoarea binelui și frumosului, pentru suveranul defunct și astăzi încă luăm parte la doliul națiunii, pe care Italia o iubește pentru sângele ei latin și pentru afinități politice. (Aprobare) Urăm ca fericitele destine ale României să continue sub sceptrul noului suveran, imitator al celui defunct. (Foarte vii aclamări generale)

La cameră ministrul de externe Sonnino a comemorat pe Regele Carol cum la fel ca în senat, între viile aprobări ale deputaților, iar presidentul camerei, *Marcora*, a declarat următoarele:

„Sunt sigur, că sunt interpretul fidel al tuturor deputaților spunând, că nobilele cuvinte ale d-lui Sonnino în amintirea și spre onoarea regelui Carol, refrâng simțimintele de regret ale acestei adunări și ale poporului italian pentru pierderea bărbatului eminent, care guvernând țara sa de adopțiune, cu ochul vgilent, cu dragoste aprinsă și cu mână tare a reconștit la o viață națională pe scoboritorii fraților noștri pe care marele Traian i-a auzit ca prznici ai latinității la extremele granițe ale vostului său imperiu. Fie, ca glasul părerii de rău și de reconfortare să ajungă la regina exemplară care a fost demnă soție a suveranului defunct, și la noul rege, chemat în momente dificile să asigure soarta poporului român. Iar acestui popor îi trimitem urarea noastră, care este expresiunea comunității de simpatie și de rădăcină pentru o viață din ce în ce mai prosperă și fericită, și pentru cea mai bună fericire a lui.“ Dl. *Marcora* încheie rugând pe dl. *Sonnino* să comunice guvernului și parlamentului român aceste manifestări foarte vii. (Aprobare).

Corpurile legiuitoare române au dat Joi un vrednic și demn răspuns la aceste manifestări mai mult decât amicale.

Sedință publică la seminar.

Sedința publică a societății de lectură „*Andrei Șaguna*” a studenților în teologie din seminarul „*Andreian*”, ținută ieri, Duminică, în ziua sfântului apostol Andrei, în memoria marelui Arhiepiscop și Mitropolit *Andrei baron de Șaguna*, a fost foarte succesasă.

Un public numeros românesc s'a întrunit la orele 11 în sala mare de gimnastică a seminarului, unde a decurs festivitatea. Am remarcat între cei prezenți pe P. C. Sa Arhimandritul și vicarul arhiepiscopesc Dr. *Ilarion Pușcariu*, pe P. C. Sa, Protosincelul Dr. *Eusebiu R. Roșca*, director seminarial, pe domnii: *Ioan de Preda*, *Mateiu Voileanu*, *Lezar Triteanu*, *Ioan Droc*, *D. Vasile Bologa*, *Dr. Ioan Stroia*, *Dr. G. Proza*, *Dem. Valcu*, *Iuliu Bardossy* și alții. Au fost apoi de față elevii seminarului cu profesorii lor, elevii dela școala civilă de fete cu profesoarele lor și o frumoasă cunună de doamne și de domnișoare.

Festivitatea s'a început cu cuvântul de deschidere, scurt și cuprinzător, rostit din partea domnului profesor seminarial Dr. A. Crăciunescu.

la corabie, să se provadă cu proviant, și să-și înmulțească eventualele marfuri.

2. Să facă observări oceanografice între Africa și între America, la timpul său să se întoarcă la Buenos-Aires, să ia proviant, și să plece spre sud, spre a fi de timpuriu la cei rămași pentru căutarea popului, ca să-i ducă acasă.

3. În cazul, că la sosirea la pârțile de ghiță al lui *Ross Amundsen* ar fi bolnav, sau nu ar mai fi în viață, căpitanul *Nansen* va lua comanda expedițiunii, pe care o va conduce acasă.

Despărțământul acesta al corabierilor și-a împlinit misiunea în mod fericit, a făcut observări oceanografice timp de 3 luni Iunie, Iulie, August 1911 și la 1 Septembrie s'a întors în Buenos-Aires. În Octombrie au luat drumul spre sud și în Ianuarie 1912 s'au întâlnit în marea *Ross* cu *Amundsen*.

Întoarcerea a fost favorisată de referințe bune de ghiță. Din portul *Hubert* și *Tasmania* a trimis *Amundsen* telegrama către regele despre descoperirea polului sudic.

Mai zăbovim puțin la această corabie norocoasă, care din toate corăbiile din lume a înaintat mai mult spre poli și în nord, cu renumitul *Nansen*, și în sud cu *Amundsen*.

(Va urma).

A urmat *Nocl*, cântec de Crăciun, muzică de A. Adam, executat cu precizie de corul seminarial, condus de domnul profesor T. Popovici. Studentul teol. din anul II, *Ioan Goron*, a vorbit apoi despre *Andrei Șaguna*, prezentându-l ascultătorilor așa cum era: marele politician, întâlept și energicul conducător, reînviătorul și organizatorul bisericii noastre.

După „Cântec de noapte”, muzică de F. Chvalal, executat de corul seminarial, a vorbit stud. teol. din anul I *Lucian Blaga* despre teoria filosofică a lui *Henry Bergson*, pe care disertantul l-a studiat cu temeinicie și cu pricepere. Încheierea a făcut-o corul seminarial cu „Cântec”, muzică de *Castaldi*, pentru cor de bărbați, de T. Popovici. A plăcut mult publicului asistent.

A vorbit apoi P. C. Sa, Arhimandritul Dr. *Ilarion Pușcariu*, vicarul arhiepiscopesc, mulțumind studenților în teologie pentru aranjarea frumoasei și succesei serbări, și îndemnându-i să nu rămână numai pe lângă cunoașterea personalității lui Șaguna, ci să caute să-l imiteze și în însușirile și virtuțile pe cari le avea. Dorește prosperare societății de lectură a teologilor dela seminarul „*Andreian*”.

La orele 12 și un sfert s'începea a fost terminată.

NOUTĂȚI.

† **Georg Serb de Cuvin.** Înregistrăm cu adânci regrete moartea consilierului aulic, *Georg Serb de Cuvin*, întâmplată Joi dimineața, după lungi suferințe, în locuința sa din Budapesta. Decedatul a fost fiul fostului comite suprem și fruntaș român de pe vremuri, *Teodor Serb*, și a văzut lumina zilei în Beiuș, în anul 1850. După terminarea studiilor și câștigarea diplomei de avocat, a intrat ca funcționar în ministeriu. A fost apoi ales deputat dietal în cercul *Zorlențul-mare* (Banat) în mai multe cicluri, cu program guvernamental, și eșind din ministeriu, și-a deschis cancelarie advocațională în Budapesta. Ca deputat a fost raportorul comisiunii pentru apărarea țării, iar în delegațiunea ungară din care făcea parte, a fost raportorul comisiunii de război și a subcomisiunii financiare. În delegațiunea a solicitat de multeori înmulțirea numărului preoților noștri militari. Ca bun și credincios fiu al bisericii noastre a fost ales în mai multe rânduri deputat la sinodul eparhial din Caransebeș și deputat la congresul național bisericesc, și a fost membru și al reprezentanței fundațiunii „*Gozsdu*”. Înormântarea i s'a făcut Sâmbătă la orele 3 în Budapesta. Fie-i țarina ușoară și memoria binecuvântată!

Arhiducele Frideric feld-mareșal. Maiestatea Sa a numit *feld-mareșal* pe comandantul de armată, arhiducele *Frideric*, nepotul învingătorului dela *Aspern* și al învingătorului dela *Custoza*. Dela Arhiducele *Albrecht* încoace armata austro-ungară n'a avut mareșal.

Pierderile școlii românești. După căderea pe câmpul de luptă a regretaților profesori Dr. *Alexandru Bogdan* și Dr. *Avram Sădean*, școala primară românească încă-și aduce tributul de sânge pentru apărarea patriei. Astfel avem durerea să comunicăm cititorilor noștri, că până la data de față din arhiducea noastră au suferit moarte eroică următorii învățători: 1. *Petru Ferghete* din *Fizeșșanpetru*. 2. *Maximilian Bendorfean* din *Daneș*, și 3. *Ioan Imbăruș* din *Sibiu*. Aceștia — și după ei știe Dumnezeu câți vor mai urma — nu se vor mai întoarce la iubitele lor școli văduvite, ai căror elevi vor plânge pe mormântul trist al acestor luminători și eroi anonimi.

Membru onorar. Universitatea din *Petersburg* a proclamat membru onorar pe *Ferdinand*, regele bulgar, și a sters din sirul membrilor săi pe profesorul *Lisat* dela facultatea de drepturi a universității din *Berlin*.

Marinimia Monarhului. *Radomir Nicolici*, fiul prezidentului scunștinei și fost ministrului de externe *Andrei Nicolici*, fusese arestat la începutul războiului pentru bănuială de spionaj. O deputațiune a scunștinei s'a prezentat la legătușoarea italiană și scunștinea din *Niș*, apelând la marinimia monarhiei, în considerare că *Andrei Nicolici*, care și-a pierdut soția și fiul său cel mai mare, este cu totul zdrobot sub loviturile sortii. Guvernul austro-ungar a hotărât să libereze pe *Radomir Nicolici*.

Ajutor prea scump. În *Paris* predomină părerea, că cedarea *Indo-Chinei* pentru ajutorul japonez este o recompensă prea scumpă. *Pichon* totuși agită opiniunea publică pentru a recăma ajutorul armatei japoneze.

Regimentul amazonei. Trei sute de dame rusești din societatea distinsă a *Petersburgului* au cerut învoire dela țarul *Nicolae* să înființeze un regiment de amazone. Țarul a refuzat cererea și a sfătuit damele, să se intereseze mai mult de lucrurile lor casnice, decât de regimentul amazonei.

Răniți transportați la Abbazia. Comanduirea armatei noastre a luat dispoziții să trimită la *Abbazia* câteva mii de răniți. În săptămâna trecută au și sosit 1500 de răniți, cari au fost adăpostiți în diferitele pensioane ale locului de cură climatică.

Osândiții dela Sarajevo. Vinovații de răpetenie în atentatul asupra părechii moștenitoare de tron, *Printip și Cabrinovici*, au fost transportați într'un arest din *Boemia*. În *Sarajevo* n'a știut nimeni despre acest transport, ținut în secret. Criminalii, legați în lanțuri, au făcut drumul peste *Zagreb*.

Viață nouă. Belgradul, părăsit de cea mai mare parte a locuitorilor, începe să-și lua înfățișarea normală. Oamenii se întorc la casele lor, iar autoritățile militare se arată foarte prevenitoare către refugiații tinerși. Toate lucrurile cumpărate se plătesc în bani gata. Pretutindeni în oraș domnește liniștea și ordinea.

De Crăciun. Ziarul din *Roma* *La Corrispondenza* scrie, că papa a rugat părțile belligerante să încheie un armistițiu de o zi la sărbătoarea Nașterii Domnului. N'a reușit.

Coroane eterne. Familia notarului *George Bărbat* din *Poiana*, în loc de cunună peritoare pe cocișul tinerului student gimnazial *Octavian Hențes*, dăruiește cor. 15 la *Fondul jubilar Nicolae Crăstă* pentru monumentele bărbatilor binemeritați ai meseriașilor noștri. Pentru primos, dorind odihni liniă răposatului, aduce calde mulțumite, în numele Reuniunii sodalilor români sibieni: *Victor Tordășian*, prezident.

Aviator de asupra capitalei muntene-grene. Ziare din *Roma* scriu, că un aviator austro-ungar s'a arătat deasupra orașului *Cetinje*, aruncând bombe pe clădirea legătușii rusești și pe vila principelui moștenitor *Danilo*. Garnizoana a deschis un foc viu împotriva aviatorului, care a sburat mai departe în direcție spre *Cattaro*.

America pentru orfanii războiului. Vaporul nord-american *Jason* a sosit la *Genoa*, unde a descărcat marfa trimisă ca dar de *Crăciun* pe seamă copiilor de soldați germani și austro-ungari. Darurile au fost puse în 30 de vagoane, iar transportul de pe vapor până la calea ferată s'a făcut gratuit din partea organizației muncitorilor.

Dela Niș. Orașul cel mai bogat în locuitori al Serbiei actuale este *Nișul*, unde se găsește cam o sută de mii de refugiați. Trenurile aduc nelăcetate noi refugiați și noi răniți. Multimea neașteptată a oamenilor a cauzat, se înțelege, scumpete și lipsă de alimente. Consulul comunal s'a simțit îndemnat să declare, că nu mai poate da loc de scăpare pentru nimeni. În *Niș* mai sunt și numeroși recruți, din cari o parte însemnată este alcătuită de tineri aduși din *Macedonia*.

Viața în Polonia. Corespondențul ziarului *Secolo* scrie despre viața din *Polonia* rusească următoarele: În *Varșovia* comună că fără întrerupere trenurile militare, care aduc trupe nouă, cu deosebire cazaci. *Vistula* începe să înghețe. De pe locurile de lupte sosesc totuna trenuri cu răniți, la unii soldați le-au înghețat mâinile și picioarele, mulți din ei au loebunit. Refugiații sosesc în mase mari la *Varșovia*. Războiul, care bântue de peste patru luni în pământul polon, a pricinuit pustiri ce nu se pot închipui. Mii și mii de case au căzut în ruină. Reșch zătonărilor și jafurilor au sărăcit țara și au produs cea mai reașă mizerie în locuitori.

Rușii în Bucovina. Prisonieri ruși din trupele, care au pătruns în *Bucovina*, povestesc despre numeroase cazuri de răsvrățiri comise de ofițeri și soldați ruși, cari au refuzat să mai încerce trecerile primejdioase peste *Carpați*.

Tranșeele sunt invanție turcească. Rușii, cum știm, sunt mari măestri în arta de a se îngropa repede și a dispărea sub pământ. Arta aceasta au învățat-o în campania cu japonezii, deși ar fi putut s'o învețe în timpuri cu mult mai vechi, și anume pe vremea când purtau războai cu *Turcia*. Tranșeele, care în războiul modern au obținut o valoare atât de colosală, nu sunt o achiziție a epocii mai nouă, căci deja în secolul al 18-lea le găsim la turci, cari le-au întrebunțat în măsură întinsă ca mijloace de apărare în contra focului artileriei dușmane, — cum se constată dintr'o scrisoare dela 1 Sept. 1788 a prietelui de *Ligne*.

Luvrul e pustiu. Ziarul *Temps* scrie, că muzeele parisiene rămân deocamdată închise. Numeroase obiecte de artă au fost duse în siguranță departe de *Paris*. Cea mai pompoasă clădire din *Paris*, *Luvrul*, este gol de tot, nici o singură comoară de artă nu mai păstrează. — Se vede, că francezii, cu toate învingerile trâmbitate de presa lor, au răcori de apropierea armatelor germane. E știut anume, că o bună parte din lucrurile pretioase ale muzeelor franceze au fost duse la *Paris* de *Napoleon cel mare*, ca trofee câștigate în expedițiile sale multe și glorioase. Iar acum ușor ar putea să cadă în mâinile dușmanului, care câștigă zilnic teren.

Teamă de turci în Odessa. După bombardarea portului dela *Odessa* din partea turcilor, populațiunea orașului a fost cuprinsă de o mare groază. Aproape toate vapoarele s'au făcut nevzute, iar patrulile de jandarmi și de cazaci stau de pază în portul părăsit. Clădirile orașului, îndată ce înserează, se găsece într'o completă întunecime. *Odessa*, careia i s'a reproșat totdeauna că este cetatea cea mai imbitoare de răf și petreceri în împărăția rusească, a devenit serioasă și gânditoare. Numai într'un singur punct mai nulează viața orașului, în marele teatru din *bulevardul Nicolaevki*. Toate lampile d morejurul său s'au stâng; dar în interiorul teatrelor publice ascultă operele *Carmen*, *Traviata* și alte piece.

Aviz.

Spre orientarea conducătorilor bibliotecilor parohiale și școlare, cari au cerut a li se trimite fie toate, fie numai unele din cărțile indicate în anuțul publicat în Nr. 123 al acestei foi, li se aduce la cunoștință pe această cale, că expedierea cărților cerute se va face pe rând, inclusivă până la 15/28 Decembrie a. e. precum și expedierea protocoalelor congresului național-bisericesc și ale sinodului arhidieceșan indicate, că până la acest termen se vând eu prețul redus la jumătate.

Librăria arhidieceșană.

Teatru.

(a) *Cabală și amor*, drama lui *Schiller*, reprezentată Sâmbătă în 12 Decembrie, o avem și noi în o bună traducere românească, datorită scriitorului și academicianului *Iacob Negruzzi*.

Tragedia aceasta, a iubirii curate și a intrigi înșelătoare, este ca și *Hofii* lui *Schiller*, una din piesele clasice, care se joacă de obicei în fiecare segiune teatrală și exercită și astăzi o deosebită influență asupra tinerimii.

Părechea imbitoare, *Luiza și Ferdinand*, au avut și Sâmbătă multe momente deplin reușite. *Luiza* doarei *Dopler*, — din întâmplare brună și nu blondă, cum trebuia să fie, — a știut, liberă de orice prefăcătorie și învieje, să se sacrifice pentru părintele său nenorocit, și în ultima scenă, ajutată de *Ferdinand* al d-lui *Wagner*, a murit cu o măiestrie, cum rar se vede în teatrele din provincie.

Secretarul intrigant *Warm*, jucat de dl. *Thiele* cu rutina sa cunoscută, ne face să dorim pe *Franz Moor*, interpretat de acelaș artist.

Lady Milford, încredințată doarei *Glauko*, o fost o favorita mândră și grațioasă. În rolul său bine studiat și perfect înțeles, tineră artistă s'a prezentat foarte favorabil.

Nu mai puțin au izbutit ceilalți actori cu roluri secundare, anume cu rolul muzicantului onorabil *Miller*, al mărșănitului *Kalb* și al prezidentului abuziv *Walter*.

Reprezentarea dramei schilleriene ar fi meritat negreșt un public și mai numeros.

Publicațiune.

Primăria comunală din comuna Dăișoara (Longadár), comitatul Târnava mare, cercul Cohalm (Köhalom), dă în licitațiune publică în 21 Decembrie st. n. 1914 înainte de amiază la 8 ore „Regalu” crâjma comunală. Condițiunile se pot vedea în cancelaria comunală din loc.

Longadár, în 30 Noembrie 1914.

Ioan Mihaila Mihail Kelner Ioan Rădu
preot gr.-ort. notar. primar.
(610) 3-8

Nr. 12734 Plen. 1914. (606) 3-3

CONCURS.

În scopul coferirii stipendiilor și ajutoarelor ce se votează pe anul 1915 din fundațiunea „Andronic”.

I. Pentru învățacei de orice meserie.
II. Pentru sodalii, deveniți de atari în decursul anului 1914.

III. Pentru sodalii, cari au lucrat fără întrerupere 6 ani meseria lor și au dat dovezi despre dexteritatea de a putea deveni măestri, — prin aceasta se escrie concurs pe lângă următoarele condițiuni:

Toți petenții la ajutoare și stipendii să producă:

1. Carte de botez.
2. Atestat dela comună, despre averea proprie, ori a părinților.

3. Atestat familiar dela parohul locului despre familia părinților concurentului ori, fiind el căsătorit, despre familia sa având a se indica în acest atestat: câți prunci minori sunt în familie, câți cercetează școala și câți mai sunt la meserii; având să se arete și ținuta față de biserică a petentului.

Concurenții pot fi numai Români ortodoksi născuți în arhidieceza Transilvaniei.

În special au să dovedească:

I. Învățaceii.

a) că au împlinit anul al 12-la al etății;

b) că au cercetat școala poporală, ori altă școală superioară;

c) că au încheiat contractul cu măestrul și că contractul este înregistrat la autoritatea industrială (pretură și magistra);

d) adevărul dela măestru despre sporul ce-l arată în meserie, despre diligența și purtarea morală; vidimată de catichetel sau parohul local.

Contractul trebuie aclus la cerere în original, sau în copie autenticată.

II. Sodalii.

a) că au terminat anii de învățacei, ceace vor dovedi prin atestatul autorității industriale (art. de lege XXVII din 1884 §. 67);

b) că au purtare bună și fac spor mulțamitor, ceace vor dovedi ori cu carte de lucru, ori cu adevărul dela măestru;

c) ceice vor dovedi, că sunt membri ai vreunei reuniuni de meseriași și că cunosc mai multe limbi, vor fi preferiți.

III. Sodalii, cari sunt în condițiuni de a deveni măestri:

a) să aibă certificatul de măestru;

b) să fi lucrat cel puțin 6 ani fără întrerupere în calitate de calfă, ceace vor dovedi cu cartea de lucru, eventual cu adevărul dela măestrii la care au lucrat;

c) în cerere să arete anume locul unde voește să se așeze ca măestrii, ce fel de mijloace mai au pentru de a începe meseria pe socoteala lor;

d) să dovedească cu atestat dela oficiul parohial, că cercetează biserică și e creștin bun și moral.

Dela toți concurenții se recere ca cererile să fie scrise și subscrise cu mâna proprie adresate consistorului arhidiecezan gr.-oriental din Sibiu și să le înainteze cel mult până la 31 Decembrie 1914 st. v.

Cererile neinstruite în regulă și cele întrate după termin nu se vor lua în considerare.

Sibiu, 10 Noembrie, 1914.

Consistorul arhidiecezan.

Nr. 684/1914.

(611) 2-3

Concurs.

Cu provocare la ordinul ven. Consistoriu Nr. 12554 Bis. 1914 se publică nou concurs pentru întregirea parohiei de clasa a doua Nasna-Chișfalud, cu termen de 30 zile dela prima publicare în „Telegraful Român”.

Emolumentele sunt cele fasonate în coala B.

Concurenții să-și înainteze cererile instruite conform normelor în vigoare subscrise la oficiul protopresbiteral, și cu prealabila încuviințare a acestuia, să se prezinte în vre-o Duminică sau sârbătoare la biserică spre a cânta, eventual a celebra și a face cunoștință cu poporul.

Murăș-Oșorheiu, la 21 Noembrie 1914.

Oficiul protopresbiteral gr.-or. al tractului Murăș-Oșorheiu, în conțelegere cu comitetul parohial.

Ștefan Russu
protopresbiter.

Nr. 521/1914.

(609) 3-3

Concurs.

Pentru ocuparea parohiei Sărăcsău (cl. III-a) se escrie concurs cu termen de 30 zile, dela această primă publicare.

Venitele cu întregirea prescrișă dela stat sunt conform datelor din coala B.

Cererile de concurs se vor înainta la subscrisul oficiu, în termenul susindicat, având concurenții a se prezenta, — conform restricțiunilor reglementare, — în o Duminică sau sârbătoare, la biserică, spre a cânta și predica, resp. celebra.

Alba-Iulia, 19 Noembrie 1914.

Oficiul protopresbiteral român-ortodox al tractului Alba-Iulia, în conțelegere cu comitetul parohial.

Ion Teculescu
protopresbiter.

Nr. 561/1914.

(607) 3-3

Concurs.

Pe baza rezoluțiunii Consistoriale Nr. 12081/1914 bis. pentru ocuparea postului de paroh în comuna bisericăscă gr.-or. rom. de clasa III-a Orăștioara-de-jos, din protopresbiteratul Orăștiei, se publică concurs cu termen de 30 de zile dela prima publicare în „Telegraful Român”.

Emolumentele împreunate cu acest post sunt cele fasonate în coala B.

Doritorii de a ocupa acest post se trimiță, până la termenul convenit, rugărilor concursuale cu documentele recerute de lege în vigoare la subscrisul oficiu și să se prezinte la biserică spre cunoștere, cântare și eventuală servire.

Orăștie, la 15 Nov. 1914.

Oficiul protopresbiteral gr.-ort. român.

Vasile Domșa
protopresbiter.

A apărut și se află de vânzare la Librăria arhidiecezană, Sibiu:

G. S. Petrow:

Calea spre Dumnezeu.

Contemplațiuni asupra Dumnezeirei și asupra adevărului divin.

Traducere

de

Teodor V. Păcățian.

Ediția II.

Prețul 1 cor. + porto 5 fil.

A apărut și se află de vânzare la Librăria arhidiecezană:

Călințarul arhidiecezan

pe anul 1915

cu Șematismul autentic al bisericii ortodoxe rom. din Ungaria și Transilvania. Partea literară conține lucrări foarte interesante.

Prețul 80 fil, plus porte poștal 20 fil.

La Librăria arhidiecezană în Sibiu,
se află de vânzare:

ALBUM

de

brodării și țesături românești.

Compus și editat

de

Minerva Cosma.

Prețul 16 cor.

Cărți nouă apărute

se află de vânzare la

Librăria arhidiecezană, Sibiu.

Archibald, *Impresii de Călătorie*, note de om

născut. Prețul cor. 2 50. + 20 fil. porto.

Boldor A., *Dare de samă* asupra mișcării literare pedag. din anul școlar 1912/13. Prețul 30 fil. + 5 fil. porto

Bunea Dr. A., *Încercare de Istoria Românilor* până la anul 1382. Scriere postumă cu un Portret foarte bine reușit al autorului. Prețul 5 cor. + 20 fil. porto.

Caragiale I. L., *Teatru*, opere complete. Prețul 2 cor. + 20 fil. porto.

Cartea Verde, textul tractatului de pace dela București 1913. Prețul cor. 1 50. + 20 fil. porto.

Cazaban A., *Între Femeie și pisică*, romane. Prețul cor. 1 50. + 20 fil. porto.

Chirișescu M. I., *Grănicerul*, romane. Prețul 2 cor. + 20 fil. porto.

Coșbuc G., *Fire de Tort*, poezii. Ediție nouă cu 100 pagini mai mare decât ediția anterioară. Prețul 3 cor. + 20 fil. porto

Diamandy G., *Chemarea Codrului*, poveste vitejască în 3 acte. Prețul cor. 1 50. + 10 fil. porto.

Drăgescu Dr. I., *Pro patria, Povestire despre începutul și menirea neamului românesc*. Prețul 3 cor. + 30 fil. porto

Dulfu P., *Grădina lui Novac*. Epopee alcătuită din cântecile de vitejie ale poporului român. Cu ilustrațiuni de A. Murnu. Ed. simplă cor. 1 50, ed. de lux cor. 2 50. + 20 fil. porto.

Eroii Noștri, pagini alese din istoria neamului. 3 broșuri à 30 bani. Broșura I conține: Războaiele între Români și Daci. Broșura II conține: Dacia sub Traian. Broșura III conține: Muntenia și Moldova, întâiele lupte cu Ungurii. Broșurile acestea sunt scrise pe înțelesul poporului. Porto 10 fil.

Farago Elena, *Din taina vechilor Răspântii*, poezii. Prețul 2 cor. + 10 fil. porto.

Filipescu N., *Discursuri politice*, publicate de N. Pandelea. Vol. I. 1888-1901. Prețul 3 cor. + 20 fil. porto.

Flaubert G., *Salambo*, roman. Tradus de Ludovic Dauș. Prețul 2 cor. + 20 fil. porto.

Galaction G., *Biserica din Răsoare*, romane și schițe. Prețul 2 cor. + 20 fil. porto.

Ghica Ioan, *Pământul și Omul*, ilustrat. Prețul 1 cor. + 10 fil. porto.

Goethe, *Faust*, tragedie. Traducere în versuri de Ion Gorun. Prețul 1 coroană. + 10 fil. porto.

Hamat Alexiu, *Noua lege militară*. Extras din lege și tăcuirea ei. Prețul 2 cor. + 10 fil. porto.

Herz A. de, *Bunicul*, comedie în 3 acte. Prețul 2 cor. + 20 fil. porto.

Hodoș E., *Frumoasa din Nor*, și alte povești. Prețul cor. 2 50. + 20 fil. porto.

Hodoș Z., *Masă țeftină*, găturea mâncărilor de dulce și de post. Rețete de Bucate simple și bune. Prețul cor. 1 20. + 10 fil. porto.

Horia-Petra-Petrescu, *Văduvioara* și alte șase monoloage pentru bărbați și dame tinere. Prețul 1 cor. + 10 fil. porto.

În Teara lui Vlaicu. Prinos pomenirii lui Aurel Vlaicu. Prețul 80 fil. + 5 fil. porto.

Ionescu Șisești G., *Călător*. Prețul cor. 1 50. + 10 fil. porto.

Iorga N., *Note de Drum*. Prețul cor. 1 25 + 10 fil. porto.

Iorga N., *Istoria Statelor Balcanice în epoca modernă*, Lecții ținute la Universitatea din București. Prețul cor. 3 50 + 30 fileri porto.

Irimescu Căndești I., *Pe durmurile Cadri-laterului*, impresii și note. Prețul cor. 1 50 + 10 fil. porto.

Lazar Stefan, *Floarea Betuliei*, roman din epoca Asiro-Babiloniană. Traducere autorizată de Alexandru Ciura. Prețul cor. 1 80. + 10 fil. porto.

Lecca Haralamb G., *Dincolo, Din Dunder în Balcani*. Prețul 1 cor. + 10 fil. porto.

Legea pentru Curtea de Casațiune și de Justiție. Prețul 2 cor. + 30 fil. porto.

Lecusteanu P., *Suntem Nebuni*, schițe umoristice. Prețul cor. 1 50. + 10 fil. porto.

Lovinescu E., *Aripa morței*, roman. Prețul cor. 1 80 + 10 fil. porto.

Lupaș Dr. I., *Șaguna și Eötvös*, conferință ținută în sala festivă a gimnaziului din Brașov la 6 Decembrie 1913 și la „Asociațiunea” din Sibiu la 8 Decembrie 1913. Prețul 50 fil. + 5 fil. porto.

Minulescu I., *De vorbă cu mine însu-mi*, poezii, cu desemnuri de Iser. Prețul 3 cor. + 10 fil. porto.

Moldovan S., *Ardealul II*, Ținuturi'e de pe Murăș. Prețul 90 fil. + 10 fil. porto.

Mureșanu Iacob, 1812-1887 *Album Comemorativ*. Prețul cor. 3 50. + 20 fil. porto.

Murnu G., *Istoria Românilor din Pind Vlahia mare* 980-1259, studiu istoric după izvoarele Bizantine. Prețul 2 cor. + 10 fil. porto.

Pătrășcanu D. D., *Timotei Mucenicul*, romane. Prețul 2 cor. + 20 fil. porto.

Pillat I., *Eternități de o clipă*, poezii. Prețul 2 cor. + 10 fil. porto.

Popescu General Al. Candiano, *Războiul Neatârării*, asalt și luarea Griviței. Prețul 3 cor. + 30 fil. porto.

Pușcariu Ioan cavaler de, *Notițe despre întâmplările contemporane*. Broșată cor. 3, legată cor. 3 50 + 20 fil. porto.

Pușcariu Dr. II., Ioan de Prela, Dr. L. Borcia, Dr. I. Lupaș, Dr. Ioan Mateiu și Dr. S. Dragomir, *Contribuțiuni istorice privitoare la trecutul Românilor de pe pământul crăiesc*. Prețul 4 cor. + 30 fileri porto.

Rădulescu-Niger N., *Orfanii Neamului*, Roman Naționalist. Prețul 4 cor. + 20 fileri porto.

Sadoveanu M., *Privești Dobrogene*, romane. Prețul 2 cor. + 20 fil. porto.

Schiopul I. I., *Chestiunea polonă*. Rolul cooperativelor în lupta de conservare națională a Polonilor din Germania cu o hartă explicativă. Prețul 2 cor. + 10 fil. porto.

Sergent St. G., *Amintirile mele din Războiul pentru Independență*. Prețul 1 cor. + 10 fil. porto.

Simionescu-Râmnicăneanu M., *Propilee Artistice*, articole Teoretice și Dări de seamă. Prețul cor. 2 50. + 20 fil. porto.

Stanca Dr. S., *Pocății*, Studiu pentru combaterea sectei pocăților. Prețul 4 cor. + 20 fil. porto.

Stoica G., *Alte vremuri*, schițe și povestiri. Al 3-lea volum din Biblioteca Scriitorilor dela noi care apare sub aspicile „Asociațiunii”. Prețul 2 cor. + 20 fil. porto.

Suciu Em., *Țiganul la vânat*, comedie originală în două acte și *Arde în țigănie*, în versuri. Prețul 40 fil. + 5 fil. porto.

Theodorian Caton, *Povestea unei Oddi*, romane. Prețul 2 cor. + 10 fil. porto.

Virgiliu, *Encida*, tradusă în proză de N. Pandelea. Prețul cor. 2 50. + 20 fil. porto.

Vitejiile lui Mihai-Vodă, documente publicate de Nerva Hodoș. Prețul 1 cor. + 10 fil. porto.

Vlahuță A., *Dreptate*, romane. Ediția I-ă a acestei cărți s'a trecut în decurs de vreo câteva zile toate și a eșit deja ediția II-a în 5-6 mii de exemplare. Prețul 2 cor. + 10 fil. porto.